

Kommunfullmäktige i Munkedals kommun

Revisionsberättelse för år 2012

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i nämnderna.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett nödvändig för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vi hänvisar också till vår redogörelse och anlitad revisionsbyrås sammanfattande rapport vilka biläggs denna berättelse.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som kommunfullmäktige beslutat.

Som ett led i att åstadkomma bättre måluppfyllelse ser vi behov av att förbättra årsredovisningens utvärdering av resultatet i förhållande till verksamhetsmålen.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar nämnderna och ledamöterna i dessa ansvarsfrihet.

Munkedal 2013-04-11

Henry Bäckström

Jan Hellsten

Claes Hedlund

Nils Karlsson

Uno Johansson

Bilagor: Revisorernas redogörelse för år 2012
PWC:s Revisionsrapport avseende Redovisningsrevision för år 2012
Samtliga under året upprättade PM och rapporter finns i revisorernas årsakt för 2012.

Kommunens revisorer – redogörelse för 2012

Uppdrag

Vårt uppdrag är att, i enlighet med kommunallagen(kap 9), av kommunfullmäktige antaget revisionsreglemente och *God revisionsred i kommunal verksamhet*, granska och pröva om

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen är tillräcklig

Denna redogörelse är en sammanfattning av vårt arbete under året.

Revisionsprocessen

Vi har, i likhet med tidigare år, genomfört en uppdatering av vår risk- och väsentlighetsanalys och då beaktat alla kända förändringar i kommunens organisation och arbetsformer.

Slutsatserna har, tillsammans med beslut om redovisningsrevisionens inriktning, bildat underlag för *Revisionsplan 2012*.

Även under 2012 har vi bedrivit vår verksamhet i enlighet med den *Revisionsstrategi för kommunrevisionen i Munkedals kommun* som vi tidigare fastställt.

Revisionens roll i den nya organisationen

I en organisation under förändring har vi även reflekterat över hur revisionsarbetet påverkas. Med inriktning på former för styrning och uppföljning samt kommunstyrelsens uppgifter i detta sammanhang har vi haft samtal med kommunledningen. Detta har skett mot bakgrund av upplevda problem som framkommit vid de kontakter vi under året haft med verksamhetsföreträdare på olika nivåer.

Vi har nu noterat att kommunstyrelsen 2013 har inrättat ett välfärdsutskott vars uppgifter, i allt väsentligt, tycks vara ägnade att på olika sätt stärka sambanden inom organisationen.

Under året har vi även följt hur de tillsatta fullmäktigeberedningarna, som objekt underkastade vårt granskningsuppdrag, tagit sig an sina uppgifter och även haft en dialog med fullmäktiges presidium i frågan. Vi konstaterade vissa svårigheter i starten av beredningarnas arbete och att, som tidigare beslutades, en utvärdering av arbetet redan under våren 2013 knappast skulle vara meningsfull. Nu har beredningarna föreslagit att den första utvärderingen görs under andra halvåret vilket i sig medför att vi inte gör något särskilt uttalande om beredningarna i årets revisionsberättelse.

Vi har också noterat att kommunen ännu inte genomlyst alla verksamhetsområden som beslutades i samband med kommunens omorganisering. Analysen av utbildningsområdet har förts fram till beslut och i tur står vissa delar av förskoleområdet samt vård och omsorg. I viss utsträckning har detta påverkat vårt arbete även under 2012 då vi menar att förändrings- och utvecklingsprocesserna behöver tid för att etableras i organisationen och vårt granskningsarbete behöver referenspunkter som är satta av kommunfullmäktige.

Fortsatt revisionsutveckling och samverkan

Under 2012 har vi, i samverkan med revisorerna i Sotenäs, Tanum och Strömstad, upphandlat sakkunnigstöd för perioden 2013 – 2015 med möjlighet till förlängning i ytterligare ett år.

Marknadens intresse visade sig vara stort och, för första gången, inkom anbud från samtliga stora aktörer på den kommunala revisionsmarknaden. Efter omsorgsfull utvärdering och referenstagnation beslöt de samverkande kommunerna att, var för sig, teckna avtal med Ernst & Young AB.

Vi ser fram emot att, tillsammans med det nya sakkunniga biträdet, fortsätta att utveckla vårt arbete samtidigt som vi vill tacka PWC för ett gott samarbete under flera avtalsperioder.

Samrev-organisationen fortsätter nu som ett forum för utbildning och erfarenhetsutbyte. Som ett led i utveckling av olika samverkansformer har vi under 2012 även presenterat vår samverkansorganisation för SKL:s revisionsdelegation.

Årlig granskning

Löpande redovisning och intern kontroll

Revisionsföretaget PWC har genomfört granskning av redovisning och intern kontroll. En särskild granskning har gjorts av hur kommunens regler för ersättning för förlorad arbetsförtjänst tillämpas. Resultatet av

granskningen med förslag till åtgärder har kommunicerats med kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har 2013-03-13 beslutat föreslå fullmäktige vissa ändringar i arvodesreglerna som bl a förenklar tillämpningen och samtidigt förbättrar den interna kontrollen.

Uppföljning av iakttagelser i årsredovisning 2011

Några av de differenser mm som uppmärksammades vid granskning av bokslut 2011 återstår fortfarande att reda ut trots att kommunstyrelsen bestämt att detta skulle vara gjort och rapporterat i februari 2013.

Delårsrapport och Årsredovisning 2012

PWC har, för vår räkning, även granskat kommunens delårsrapport och årsredovisning för 2012. Dessa granskningar ligger till grund för de utlåtanden beträffande god ekonomisk hushållning vi lämnar till kommunfullmäktige.

Även i PWC:s PM avseende granskning av årsredovisning 2012 finns ett antal påpekanden vilka vi överlämnat till kommunstyrelsen för information och åtgärd.

Årsredovisningens rapportering av resultatet i förhållande till olika kvantitativa och kvalitativa mål ter sig ganska svåröverskådlig och utfallet som sådant är inte, i alla delar, särskilt uppmuntrande. I den översyn av målstyrningsmodellen som påbörjats bör särskild omsorg ägnas åt denna del i styrmodellen. Att någorlunda enkelt kunna se sambanden mellan satsade resurser och uppnådda resultat är grundläggande för bedömning av verksamhetens effektivitet och kvalitet.

Grundat på den granskning som revisionsföretaget gjort anser vi att årsredovisningen kan godkännas.

Intern kontroll i allmänhet och för enskilda områden specifikt

Vi har fortsatt att följa hur kommunstyrelsen arbetar för att systematiskt förbättra tillämpningen av regelverket för den interna kontrollen.

Utgångspunkten har varit dels de beslut som fullmäktige och kommunstyrelsen fattat kring regelverken som sådana och dels de åtgärder som vidtagits sedan vi i särskilda rapporter och PM framfört specifika synpunkter på tillämpningen.

1. Internkontrollplaner

Under 2012 har kommunstyrelsen och miljö- och byggnämnden upprättat internkontrollplaner. Resultatet av kontroll-

aktiviteterna har återrapporterats till respektive nämnd. Det framgår av rapporten för kommunstyrelsens ansvarsområde att betydande förbättringar kan åstadkommas och detta har också påverkat planeringen för 2013.

Utfallet av årets kontroller har kortfattat redovisats i kommunstyrelsens verksamhetsberättelse och årsredovisningen.

2. Särskilda rutiner
(moms, avtalstrohet mm)

Uppföljning och återrapportering med anledning av ett antal rutiner som vi särskilt granskat under 2011 har, i enlighet med beslut i kommunstyrelsen 2012-05-09, skett inom ramen för punkt 1 ovan.

3. Hantverkartjänster 2011

Vår granskning och kommunens åtgärder resulterade i en 9-punktslista som sedan förvaltningen följt upp och återrapporterat till kommunstyrelsen. Framledes skall, i enlighet med kommunstyrelsens beslut, uppföljning av åtgärderna och årlig rapportering ske inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.

4. Konsulttjänster 2012

Vi har gjort en särskild kartläggning och analys av i vilken omfattning kommunen anlitar konsulttjänster samt, i den mån det varit möjligt, kontrollerat om kommunens regelverk och LOU tillämpats när tjänsterna anskaffades. Vi har då konstaterat att direktupphandling är vanligt förekommande trots att det i flera fall inte är tillåtet enligt gällande lagstiftning.

Vi ser upphandling av varor och tjänster som särskilt riskfullt och har rekommenderat kommunstyrelsen att lägga särskild vikt vid rutiner som berör upphandlingsområdet.

Vi har med tillfredsställelse noterat att kommunledningen uppenbarligen delar vår uppfattning och nu lagt ett förslag till beslut helt i linje med vår rekommendation.

Övrigt

Inom ramen för samordnad revision har vi haft en dialog med lekmanrevisorerna i kommunens företag. I det sammanhanget har vi bl a sett behov av, och därför rekommenderat, att kommunstyrelsen tar ett initiativ för att förtydliga ägardirektivet rörande DILAB samt förbättrar tillgängligheten för allmänna handlingar som berör kommunens relation till bolaget.

Revisionens ekonomi

Under 2012 har vi disponerat en nettobudget på 680 tkr varav 503 tkr har utnyttjats. Överskottet i förhållande till budget beror främst på att inga större fördjupningsprojekt genomförts under året vilket i sin tur medfört lägre konsultkostnader.

Den genomförda upphandlingen av sakkunnigbiträde visar tydligt att revisionens externa kostnader i hög grad är beroende av i vilken omfattning som vi ser behov av fördjupade granskningar och detta i sin tur är beroende av hur kommunens styr- och uppföljningssystem är utformade.

Sammanfattning

Baserat på vår egen granskning och de som gjorts av de sakkunniga biträden som vi anlitat har vi funnit stöd för följande slutsatser:

- att i revisionsberättelsen uttala att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål kommunfullmäktige beslutat
- att i revisionsberättelsen uttala att utvärderingen av verksamhetsmålen bör förbättras som ett led i att åstadkomma bättre måluppfyllelse
- att tillstyrka att ledamöterna i nämnderna beviljas ansvarsfrihet

Munkedal 2013-04-11

Henry Bäckström

Jan Hellsten

Claes Hedlund

Nils Karlsson

Uno Johansson

Revisionsrapport

Redovisningsrevision 2012

Munkedals kommun

Mars 2013

Håkan Olsson

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser	3
Uppföljande granskning av intern kontroll och risker för mutor och korruption.....	3
Granskning av ersättningar för förlorad arbetsförtjänst	4
Granskning av delårsrapport.....	5
Granskning av årsredovisning	6

Inledning

Denna del av revisionsarbetet som kallas för redovisningsrevision har som huvudsyfte att kontrollera och bedöma om kommunen har en tillfredsställande intern kontroll så att fel förhindras eller upptäcks samt att det finns rutiner som säkerställer rättvisande räkenskaper.

lakttagelser

Uppföljande granskning av intern kontroll och risker för mutor och korruption.

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en uppföljande granskning för att bedöma om kommunens interna kontrollarbete genomförts på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med upprättade rutiner och kontrollplaner.

Resultatet av genomförda kontroll visar att samtliga kontrollerade rutiner inom miljö- och stadsbyggnadsnämnden fungerar tillfredsställande.

Däremot visar genomförda kontroller inom kommunstyrelsens verksamheter att många rutiner inte fungerar eller behöver förbättras i varierad omfattning. Inom de område där det förekommer brister har dessa överförts till kontrollplan för uppföljning 2013.

Vid ett chefsmöte under hösten 2012 tog kommunchef upp riskerna för mutor och korruption utifrån ett förnyat dokument från SKL av dessa risker. Då beslutades att kommunen skulle upprätta ett policydokument som därefter skulle kommuniceras i chefsgruppen och vidare ner i organisationen. Det finns idag ett arbetsutkast men inget färdigt och beslutat dokument/policy.

Med hänsyn till att 2012 är första året som kommunen har upprättat kontrollplaner och genomfört granskningar, bedömer vi att kommunen nu har en ändamålsenlig och fungerande modell/rutin för intern kontroll.

Visserligen har ett fåtal kontrollmoment inte utförts, men i övrigt har kontroller genomförts på ett tillfredsställande sätt.

Resultatet av genomförda kontroller inom kommunstyrelsens verksamheter visar att många rutiner inte fungerar eller behöver förbättras i varierad omfattning. Detta kan uppfattas som nedslående, men det är bra att insikten om bristerna uppdagas och att åtgärder vidtas. Det är också bra att dessa områden återkommer och följs upp under 2013.

Sektor/område Stöd samt Vård och omsorg har några kontrollmoment som berör verksamhetsrelaterade områden, medan övriga sektorer/områden i allt väsentligt fokuserar på administrativa och ekonomiska system och rutiner.

Med hänvisning till kommunens reglemente och COSO-modellen kan kontrollplanerna utvecklas att i större utsträckning också beakta områden såsom ”Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet”.

Dokumentation från genomförda kontroller visar att kontroller gjorts i tillräcklig omfattning och att det finns ett underlag som i styrker rapporterat resultat och förslag till åtgärder.

Ett av området Stöds kontroller ”rutin för arbets- kvalitets- och säkerhetsarbete” är dock ingen kontroll av en rutin, utan mer ett utvecklingsarbete – att utveckla en rutin. Rapporterat resultat att rutinen fungerar och tillämpas är därför fel.

Årsredovisningen 2012 innehåller ett avsnitt om kommunens arbete om intern kontroll. Men det utkast som låg till grund för vår granskning innehöll dock ingen sammanfattande bedömning av utfallet av den interna kontrollen. Texten skulle i det avseendet kompletteras.

Granskning av ersättningar för förlorad arbetsförtjänst

Vår bedömning är att den interna kontrollen vid utbetalning av ersättning för förlorad arbetsförtjänst i allt väsentligt fungerar tillfredställande och är baserade på aktuella arbetsgivarintyg men vissa förtydliganden och förändringar kan göras.

Vid vår granskning har vi uppmärksammat att lönehandläggare och kommunsekreterare upplever osäkerhet kring om underlag till utbetalning av ersättning för förlorad arbetsförtjänst till egna företagare uppfyller kravet på en god intern kontroll. Vi har även noterat att det saknas en fullt utbyggd samordning av den interna kontrollen med alla de kommunala bolagen.

- Utan att i detalj ta ställning till hur den interna kontrollen kan förändras och förenklas vid utbetalning av ersättning för förlorad arbetsförtjänst till egna företagare så rekommenderar vi ändå kommunen att ta del av de regler som tillämpas i exempelvis Trollhättans kommun
- Kommunen bör undersöka om det finns förtroendevalda som erhåller ersättning för förlorad arbetsförtjänst som också har förtroendeuppdrag i andra kommunala bolag. Detta för att undersöka om det finns skäl till att införa samordningen av den

interna kontrollen vid utbetalning av ersättning vid förlorad arbetsförtjänst även med övriga kommunala bolag än Dingle Industrilokaler AB.

Granskning av delårsrapport

Vi har granskat delårsbokslutet i syfte att pröva om denna ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen för rapportperioden och om delårsbokslutet i övrigt uppfyller de krav som ställs i KRL 9 kap samt övrig normgivning/vägledning. Vi har också översiktligt bedömt huruvida delårsrapporten innehåller en redovisning av måluppfyllelsen utifrån god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Vi har dock uppmärksammat några mindre avvikelser mot kommunal redovisningslag och god redovisningssed.

- Semesterlöneskulden är beräknad och bokförd med samma belopp som vid bokslut 2011. Dvs förändringen är inte beräknad eller redovisad.
- Vi rekommenderar i likhet med tidigare år att delårsrapporten bör kompletteras med väsentliga noter samt en finansieringsanalys.
- Underlaget som specificerar och verifierar förekommande periodiseringar genom sk interimskonton bör förbättras.

Delårsrapporten innehåller en uppföljning och bedömning av mål för god ekonomisk hushållning (finansiella och verksamhetsmål) samt en resultatutredning. Vi delar kommunstyrelsens bedömning, att de finansiella målen i allt väsentligt kommer uppnås samt att balanskravet kommer uppnås. Men det goda resultatet beror framförallt på en återbetalning av avgifter från AFA-försäkring för 2007-2008.

Kommunstyrelsen bedömer att verksamhetsmålen endast delvis kommer uppnås. Vi har inte underlag för att göra en annan bedömning än kommunstyrelsen, eftersom verksamhetsmålen är mycket översiktligt redovisade.

Det är enligt vår uppfattning angeläget med en fortsatt utveckling av målformulering och metoder för uppföljning och utvärdering i syfte att också förbättra kommunens styrning.

Granskning av årsredovisning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Följsamheten till gällande kommunal redovisningslag och rekommendationer från RKR (Rådet för kommunal redovisning) är god.

Kommunen har problem med avstämning av vissa system och berörda balanskonton. Orsaken uppges vara både tekniska (byte av IT-system) men också handhavandeproblem pga personalomsättning. Dessa problem förorsakar bristande avstämmningar och differenser i redovisningen. Felen är små men principiellt viktiga ur risksynpunkt att utreda och lösa.

Revisorerna föreslås till kommande år genomföra granskningar avseende intern kontroll och funktionalitet i följande rutiner;

- Rutin för registrering, betalning och periodisering av leverantörsskulder
- Nytt IT-lönesystem Heroma
- Förssystem och betalning av IFO-medel
- Beräkning av pensionsåtaganden

De brister/oklarheter och differenser som vi noterat i årsredovisning 2012 avseende ovanstående rutiner är;

- Kommunen anlitar fr o m 2012 Skandia istället för KPA för beräkning av pensionsåtaganden. Vi kan inte ifrågasätta deras beräkningar eller pensionsbesked. Angivna belopp är rimliga. Men Skandia har inte uppgivit den sk aktualiseringsgraden för 2012. Föregående år uppgick den till 83 %. Kommunen bör i samråd med Skandia eftersträva en högre aktualiseringsgrad för att minska felmarginalen/risken vid deras beräkningar.

Därutöver redovisar kommunen pensionsåtaganden för två politiker vilka beräknas särskilt av Skandia. Vi bedömer att kommunen redovisar rätt skuldbelopp (avsättning) men att Skandia har fel rubrik i sin sammanställning (ansvarsförbindelse). Ekonomikontoret skall undersöka oklarheterna ovan med Skandia.

- Kommunen har fortfarande problem med att sända filer och avstämning av leverantörsskulders konton 25186. Orsak uppges vara både teknik- och handhavandeproblem. Identifierad differens är 95 tkr. Utredning fortgår.
- Kommunen har bytt lönesystem under 2012 till Heroma. Systemet innehåller vissa fel av PO-pålägg som generar mindre differenser som löpande skuldredovisas och rättas manuellt.

- Konto 28250 är ett genomgångskonto för omsorgskontoret UB = 46 999 kr. Kontot skall vid årets slut egentligen vara nollställt. Saldot består dels av en ingående outredd differens från år 2010 på 40 483 kr. Därtill kommer ett antal poster som noteras på specifikationen och som är bokförda i försystemet men inte i kassan vilket då skapar ett tillkommande saldo på balanskontot.

Kommunen särredovisar affärsmässig verksamhets (va och renhållning) överskott som del av eget kapital. Vi rekommenderar i enlighet med RKR att dessa istället redovisas som skulder (till abonnentkollektivet).

Det saknas tilläggsinformation/not i balansräkningen som redovisar omfattning av leasingavtal. Man äger i huvudsak alla bostäder och lokaler men kommunen hyr två ålderdomshem av en kooperativ förening. I övrigt förekommer i huvudsak billeasing.

Specifikation till konto 132 aktier och andelar bör kompletteras med kopia av aktiebrev eller annan värdehandling/intyg som verifierar den uppbokade tillgången.

Den finansiella analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Kommunen klarar balanskravet, budgeterat resultat och i allt väsentligt övriga finansiella mål. Men vid analys och bedömning av kommunens finansiella resultat är det viktigt att beakta den stora engångsintäkt som erhållits med 9,5 mkr (återbetalning av AFA-medel) vilket inte tydligt framgår av den sammanfattande slutsatsen i detta avsnitt.

Förvaltningsberättelsen redogör kortfattat och i ett övergripande perspektiv för måluppfyllelsen utifrån fullmäktiges, nämndernas och sektorernas styrkort.

Uppföljning och rapportering av kommunens mål visar att endast 36 % av målen (mått) uppnås. Många mål mäts/bedöms inte.

Ett annat och intressant område som kommunen införde föregående år är resultatet av kommunens medverkan i ett sk kvalitetsprojekt (KKIK) som leds av SKL. Redovisningen ger bl a en bild av hur kommunens brukare uppfattar kvaliteten i kommunens verksamhet utifrån 5 perspektiv och 40 mått.

Bäst resultat 2011 redovisades inom perspektiven Trygghet och Information och Delaktighet. Inom övriga perspektiv fanns det flera områden/frågor som redovisade ett mycket svagt resultat.

Resultatet för 2012 är inte mycket bättre än 2011. Positiva förändringar finns avseende "Tillgänglighet" och i viss mån "Samhällsutveckling" men inom perspektiven "Trygghet" och "Delaktighet och information" har resultatet försämrats något.

Avsnittet "Benchmarking" som syftar till att jämföra och förklara likheter och skillnader mellan kommunerna i norra Bohuslän är en intressant och informativ redovisning som sker med stöd av olika nyckeltal. Avsnittet var inte helt klart vid granskningstillfället.

Uddevalla 28 mars 2013

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Håkan Olsson", is written over the typed name.

Håkan Olsson